نامزدی اوکراین برای عضویت در اتحادیه اروپا تأیید شد

جنگ گازی روسیه و اروپا

اتحادیه اروپا حاضر به عقب‌نشینی مقابل روسیه نیست و با وجود تهدید مسکو نسبت به قطع کامل صادرات گاز به اروپا تا پاییز و زمستان امسال، نامزدی اوکراین و مولداوی را برای عضویت در اتحادیه اروپا پذیرفت. پیش‌ازاین روسیه تهدید کرده بود که عضویت اوکراین در ناتو یا اتحادیه اروپا خط قرمز مسکو است؛ اما با گذشت زمان و ناکامی‌های متعدد ارتش ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، در میدان نبرد با اوکراین، از میزان تهدیدها و حملات لفظی مسکو نیز کاسته شده است.

«شارل میشل»، رئیس شورای اتحادیه اروپا، پس از نشست رهبران اتحادیه اروپا اعلام کرد که اوکراین و مولداوی هر دو به‌عنوان نامزد پیوستن به اتحادیه اروپا پذیرفته شده‌اند. میشل که این اتفاق را «یک لحظه تاریخی» عنوان کرد، خطاب به این کشورها گفت: «امروز گامی مهم در مسیر شما به سوی اتحادیه اروپا برداشته شد».

پس از حمله نظامی روسیه به اوکراین، ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهوری اوکراین، تلاش کرد با به عضویت درآوردن کشورش در اتحادیه اروپا، بیش‌ازپیش از حمایت‌های اروپا در این جنگ استفاده کند. زلنسکی در واکنش به این خبر در صفحه توییترش با تشکر از شارل میشل نوشت: «صمیمانه از تصمیم رهبران اتحادیه اروپا برای اعطای امکان نامزدی به اوکراین قدردانی می‌کنم. این یک لحظه منحصربه‌فرد و تاریخی در روابط اوکراین و اروپاست». به نوشته ایندیپندنت، اوکراین پس از بیش از چهار ماه دفاع در برابر حمله نظامی روسیه اکنون با این تصمیم می‌تواند کمی به آینده امیدوار باشد. از سوی دیگر اتحادیه اروپا نیز می‌تواند راه نفوذی استراتژیک به سرزمین‌های شوروی سابق داشته باشد.

یوزپ بورل، رئیس سیاست خارجی اتحادیه اروپا هم دراین‌باره گفت: «مردم اوکراین عضو خانواده اروپا هستند. آینده اوکراین با اتحادیه اروپا گره خورده است. امروز آغاز یک سفر طولانی است که با یکدیگر طی خواهیم کرد».

از طرف دیگر، مولداوی نیز به‌عنوان یک کشور فقیر در اروپای شرقی احتمالا برای نهایی‌شدن این عضویت، باید اصلاحاتی را انجام دهد. مقابله با فساد، جنایت‌های سازمان‌یافته، تقویت حقوق بشر و حاکمیت قانون مواردی است که مولداوی نیاز به تغییر در آنها دارد.

مایا ساندو به‌عنوان اولین رئیس‌جمهوری زن در مولداوی راه پرپیچ‌وخمی را روبه‌روی خود می‌بیند. رویترز به نقل از ساندو نوشت: «ما در حال شروع راه به سوی اتحادیه اروپاییم که برای مردم مولداوی رفاه بیشتر، فرصت‌های بیشتر و نظم بیشتر به ارمغان می‌آورد. ما راه دشواری در پیش داریم که نیازمند کار و تلاش زیادی است. ما آماده‌ایم با هم برای تضمین آینده‌ای بهتر برای شهروندان، این راه را طی کنیم». ساندو پیش‌ازاین اعلام کرده بود که مولداوی با ۲.۶ میلیون جمعیت فقیرترین کشور اروپایی است. از سوی دیگر این کشور همواره با درگیری‌های داخلی مواجه بوده است. مناطق جدایی‌طلب تحت حمایت روسیه در مولداوی دردسرهای زیادی را برای حاکمیت مرکزی این کشور ایجاد کرده‌اند. هرچند پیوستن به اتحادیه اروپا مانند پیوستن به ناتو برای این کشور هیچ تضمین امنیتی به ارمغان نخواهد آورد؛ اما این اتفاق می‌تواند گام بزرگی برای این کشور باشد. در این نشست چشم‌انداز اروپایی گرجستان نیز تأیید شد و این امیدواری به وجود آمد که گرجستان نیز در آینده و پس از اجرای تعهدات مدنظر اتحادیه اروپا، از موقعیت مشابهی برخوردار شود.

روند عضویت

اگرچه به رسمیت شناختن «نامزدی» برای عضویت، راه را برای عضویت این کشور در اتحادیه اروپا هموار می‌کند؛ اما به معنای عضویت سریع و در زمانی کوتاه نیست. اکنون اوکراین باید مجموعه‌ای از اصلاحات را مطابق استانداردهای این اتحادیه به‌ویژه در سیستم قضائی و مالی خود به اجرا بگذارد تا شرایط لازم برای عضویت در آن را به دست آورد. اعطای آزادی به رسانه‌ها، تقویت حقوق اقلیت‌ها و مبارزه با فساد اداری و پول‌شویی همچنین محدودکردن نفوذ الیگارش‌ها در فعالیت‌های اقتصادی و سیاسی از دیگر اصلاحاتی است که اوکراین باید برای عضویت در این اتحادیه انجام دهد.

اورسولا فون در لاین، رئیس کمیسیون اروپا، اعلام کرد که عمیقا متقاعد شده است که تصمیم تازه، همه را در اتحادیه اروپا قوی‌تر و اتحادیه اروپا را قدرتمندتر خواهد کرد؛ زیرا با این تصمیم یک بار دیگر به جهان نشان داده شد که این اتحادیه در مواجهه با تهدیدات خارجی قوی و متحد است. سران کشورهای عضو اتحادیه اروپا در جریان نشست خود همچنین درباره راه‌های تسریع صادرات غلات بلوکه‌شده در اوکراین به بحث پرداختند.

امانوئل مکرون، رئیس‌جمهوری فرانسه، تصمیم رهبران اتحادیه اروپا را یک «پیام قوی» به روسیه خواند و گفت: «یک پیام قوی فرستاده شد؛ دراین‌باره که اتحادیه اروپا همچنان قادر است هر زمان که لازم باشد، واکنشی سریع، تاریخی و کاملا متحد داشته باشد؛ این چیزی است که از ابتدای جنگ اوکراین نیز بارها نشان داده است». او همچنین گفت که اتحادیه اروپا مدیون مردم اوکراین و مولداوی است؛ زیرا مردم اوکراین «برای ارزش‌های ما می‌جنگند» و مردم مولداوی نیز در جریان این جنگ «سخاوت» بسیاری نشان داده‌اند.

سرنوشت اوکراین تحت‌الشعاع بوسنی

اگرچه پیش از برگزاری این نشست نیز به نظر می‌رسید همه ۲۷ کشور عضو اتحادیه با اعطای وضعیت نامزدی به اوکراین و مولداوی هم‌نظر باشند؛ اما برخی گزارش‌ها از محل برگزاری اجلاس حاکی از آن بود که اختلافات بر سر بوسنی و هرزگوین ممکن است تصمیم‌گیری درمورد وضعیت نامزدی اوکراین و مولداوی را به تأخیر بیندازد. برخی منابع گفته بودند که بحث درباره اوکراین و مولداوی در اتحادیه اروپا بیش از حد انتظار طول کشیده؛ چراکه رهبران سه کشور اسلوونی، اتریش و کرواسی می‌خواهند به بوسنی نیز وضعیت نامزدی اعطا شود.

بوسنی درخواست عضویت اتحادیه اروپا را در سال ۲۰۱۶ ارائه داد؛ اما این سه کشور می‌گویند پرونده آن تاکنون پیشرفت کمی داشته است و بوسنی شایسته اعطای وضعیت نامزدی است. کارل نهمر، صدراعظم اتریش، در توییتی در حساب شخصی خود نوشت: «درمورد وضعیت نامزدی اتحادیه اروپا، نباید هیچ کشور درجه یک یا درجه دویی وجود داشته باشد... . من این را نمی‌فهمم. این باید یک منافع استراتژیک امنیتی برای کل اتحادیه باشد تا بالکان غربی در معرض آسیب قرار نگیرد». پیش‌ازاین مقامات ارشد این نهاد از اعضا خواسته بودند در جلسه خود موافقت خود را با این نامزدی‌ها اعلام کنند. پارلمان اروپا نیز اعلام کرده بود که قرار است با برگزاری جلسه‌ای ویژه دراین‌باره و با صدور یک قطع‌نامه، حمایت همه‌جانبه خود را از نامزدی اوکراین و مولداوی اعلام کند.

روبرتا متسولا، رئیس پارلمان اروپا، در سخنرانی خود در آغاز نشست سران اتحادیه از کشورهای عضو خواست تا «متحد» بمانند و تصمیم «تاریخی» خود را برای اعطای وضعیت نامزدی به اوکراین و مولداوی اتخاذ کنند. متسولا با هشدار نسبت به جنگ در اوکراین گفت: «اشتباه است که تصور کنیم افکار عمومی پشتیبان همیشگی اقدامات ما در حمایت از اوکراین یا دست‌کم‌گرفتن میزان نفوذ روسیه باقی خواهد ماند. ما باید بپذیریم که خستگی ناشی از تورم در حال پدیدارشدن است و در موارد متعددی شاهد کم‌شدن انعطاف‌پذیری شهروندان‌مان در برابر تأثیرات اجتماعی و اقتصادی آن هستیم».

پیشنهاد نامزدی اوکراین و مولداوی هفته گذشته از سوی مقامات ارشد اروپایی اعلام شد. روندی سریع و غیرمعمول، برآمده از شرایط بحرانی جنگ در اوکراین، که تنها یک هفته به رهبران اروپایی فرصت داد تا اسناد و مدارک تسلیم‌شده از سوی دو کشور را بررسی کنند. اسناد و مدارکی که خارج از روند معمول و با سرعت از سوی مقامات اوکراین و مولداوی تسلیم مقامات اتحادیه اروپا شده بود. این روند خارج از عرف شامل حال گرجستان نشده است و این کشور تا حصول اطمینان از به کار بستن پیشنهادهای کمیسیون اروپا و ایجاد اصلاحات لازم، باید در صف انتظار بماند. دراین‌حال ادی راما، نخست‌وزیر آلبانی، به اوکراین توصیه کرد که درباره وضعیت نامزدی اتحادیه اروپا «هیچ‌گونه توهمی» نداشته باشند؛ چراکه روند الحاق بسیار طولانی خواهد بود. «مقدونیه شمالی ۱۷ سال است که نامزد شده و اگر درست حساب کرده باشم، آلبانی برای هشت سال است که همین وضعیت را دارد. این کار خوبی است که به اوکراین وضعیت نامزدی اعطا شود؛ اما امیدوارم مردم اوکراین توهم بالایی نداشته باشند».

اعطای سریع وضعیت نامزدی به اوکراین و مولداوی نارضایتی تعدادی از کشورهای بالکان غربی را برانگیخته است. این کشورها بیش از یک دهه است که در تلاش برای عضویت در اتحادیه اروپا هستند. باوجوداین همچنان تا رسیدن به نقطه عضویت کامل در این بلوک فاصله زیادی دارند.

چالش گازی اروپا

یوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، در حاشیه اجلاس بروکسل گفت روسیه گاز اروپا را «یک‌شبه» قطع نخواهد کرد. با این حال هشدار داد که زمستان ممکن است برای شهروندان ساکن این قاره دشوار باشد.

بورل می‌گوید: «روسیه تقریبا صد درصد عرضه گاز به برخی کشورها را رفته‌رفته متوقف کرده و عرضه گاز به برخی دیگر را ۱۰ تا ۱۵ درصد کاهش داده است. فکر نمی‌کنم روسیه گاز را یک‌شبه قطع کند، به‌خصوص از این نظر که در آستانه فصل تابستان قرار داریم. در تابستان گاز یک سلاح استراتژیک نیست؛ اما زمستان می‌تواند دشوار باشد و ما باید در اروپا برای هر نوع استفاده از گاز به‌مثابه سلاح آماده باشیم».

سانا مارین، نخست‌وزیر فنلاند نیز گفت: «به احتمال بسیار زیاد روسیه از گاز و انرژی به‌عنوان ابزاری برای باج‌خواهی استفاده خواهد کرد. من فکر می‌کنم ما باید هرچه زودتر از شر انرژی روسیه خلاص شویم؛ چراکه روسیه از آن به‌عنوان سلاحی علیه ما استفاده خواهد کرد و ازاین‌رو باید به یکدیگر کمک کنیم تا اطمینان یابیم به اندازه کافی از منابع انرژی برخورداریم».

اخبار برگزیده

تغییر ترکیب پارلمان عراق و آغاز رقابت برای نخست‌وزیری

با استعفای نمایندگان نزدیک به مقتدی صدر، ترکیب پارلمان جدید عراق تغییر کرد و نمایندگان نزدیک به ایران اکثریت را در پارلمان به دست آوردند تا بن‌بست بیش از هشت‌ماهه در تشکیل دولت جدید عراق وارد مرحله تازه‌ای شود. براساس قوانین داخلی عراق در صورت خالی‌ماندن هر یک از کرسی‌های مجلس این کشور، نفر دوم حوزه انتخابیه مربوطه بر کرسی نمایندگی مجلس می‌نشیند. از این جهت پس از استعفای ۷۳ نماینده وابسته به جناح مقتدی صدر، نیروهای شیعه نزدیک به ایران دست بالا را در این مجلس پیدا کرده‌اند و نسبت به دیگر گروه‌های سیاسی، بیشترین سهم را در تشکیل دولت جدید عراق خواهند داشت. احمد ربائی یکی از این نمایندگان به خبرنگاران گفت: «پس از استعفای نماینده‌های جناح صدر و ادای سوگند نماینده‌های جدید، می‌توانیم تأیید کنیم که با در اختیار داشتن ۱۳۰ کرسی بزرگ‌ترین جناح مجلس هستیم». در انتخابات سراسری اکتبر ۲۰۲۲ در عراق، نماینده‌های نزدیک به جناح مقتدی صدر ۷۳ کرسی از مجموع ۳۲۹ کرسی مجلس این کشور را به‌دست آوردند تا به بزرگ‌ترین برنده انتخابات تبدیل شوند. با این‌حال اختلاف‌های موجود میان گروه‌های سیاسی باعث شد مجلس جدید نتواند بر سر انتخاب رئیس‌جمهوری و نخست‌وزیر و به تبع آن تشکیل دولت، به توافق برسد. ازاین‌رو مقتدی صدر، چهره سیاسی و مذهبی بانفوذ در عراق، با انتشار بیانیه‌ای از آن دسته از نماینده‌های همسو با خودش خواست تا در اعتراض به بن‌بست سیاسی طولانی‌مدت در عراق به‌منظور تشکیل دولت این کشور، استعفانامه خود را به‌صورت دسته‌جمعی به ریاست مجلس عراق تحویل دهند. رویترز به‌نقل از علی موسوی، از نماینده‌های سابق مجلس عراق، نوشت: «صدر به جایی رسید که این واقعیت تلخ را بپذیرد که تشکیل دولتی به دور از گروه‌های شیعه تقریبا غیرممکن است». براساس گزارش «ای‌بی‌سی‌نیوز»، فشار به حزب دموکرات کردستان از طریق قطع بودجه اقلیم کردستان، هدف‌قراردادن میادین نفتی و گازی و حمله به دفتر نمایندگی این حزب در بغداد و هدف‌گرفتن دفاتر و خانه‌های نمایندگان سنی، از مهم‌ترین عوامل شکست پروژه اصلاحات و دولت اکثریت ملی بود. براساس گزارش‌های منتشرشده ۶۶ نماینده جدید سوگند یاد کردند و ۹ نفر دیگر، بدون آنکه دلیلی برای غیبت‌شان ذکر کنند، در این مراسم حضور نداشتند. یک روز پیش از این جلسه، مقتدی صدر، دیگر جریان‌های شیعه را متهم کرد که بر نماینده‌های مستقل تازه‌انتخاب‌شده و همچنین افراد نزدیک به جناح او اعمال فشار می‌کنند. او به همین دلیل از نماینده‌های مجلس خواسته بود تا در برابر فشارها تسلیم نشوند. صدر با انتشار بیانیه‌ای در این زمینه نوشت: «من از همه جناح‌ها می‌خواهم، تا به‌منظور اصلاحات و نجات ملت، شجاعانه بایستند و تسلیم فشارهای فرقه‌ای نشوند؛ چون این فشارها حباب‌هایی هستند که از بین خواهند رفت». از سوی دیگر برخی از تحلیلگرهای سیاسی می‌گویند رقابت بر سر مقام‌های دولت عراق تازه آغاز شده است. آنها بر این باورند که هوادارهای مقتدی صدر، پس از تشکیل دولت، می‌توانند به خیابان‌ها بیایند و با رقبای‌شان مقابله کنند. مناف الموسوی، تحلیلگر سیاسی و مدیر مرکز مطالعات استراتژیک بغداد می‌گوید: «آنچه در آینده رخ می‌دهد، دشوارتر خواهد بود».

با اینکه هر یک از جریان‌های سنی و حزب دموکرات برای کمک به تشکیل دولت خواسته‌های خود را با هیئت هماهنگی شیعی مطرح کرده‌اند اما هنوز مشخص نیست این کشور شاهد تشکیل دولت جدید خواهد بود یا نه. پیش‌تر باقر الساعدی، از اعضای هیئت هماهنگی، از معرفی نوری مالکی، حیدر العبادی و اسعد عیدانی، به عنوان کاندیداهای اصلی برای تصدی پست نخست‌وزیری خبر داده بود. این در حالی است که این سه نفر پیش‌تر به دلایل مختلف مورد انتقاد مردم و معترضان در اعتراضات سراسری عراق قرار گرفته‌اند. تحولات اخیر باعث حذف‌شدن مقتدی صدر از صحنه سیاست عراق نخواهد شد. جریان صدر همراه با متحدان خود در انتخابات پارلمانی اخیر ۱۷۰ کرسی به دست آورده بود و با وجود استعفای ۷۳ نفر از آنها هنوز یک وزنه مهم تلقی می‌شود. تغییر تعادل قوا در مجلس عراق بخت گروه‌های شیعه برای تشکیل دولت آینده را افزایش می‌دهد ولی اگر سایر گروه‌های مهم از جمله پیروان و مؤتلفان مقتدی صدر در چنین دولتی سهیم نباشند بی‌ثباتی در عراق افزایش خواهد یافت.

ادامه از صفحه اول

کشف اختلاس ۵ هزار میلیاردی بنیاد شهید

مجموعه‌ای با چنین اعتبار و رویکردی که هم وابسته به شهدا و جانبازان است و هم حکم ریاست‌جمهوری و حکم رهبری را برای رئیس سازمان در کارنامه خود دارد، چگونه افراد زیرمجموعه آن به خود اجازه می‌دهند که اختلاس‌های گسترده‌ای انجام دهند که در مصاحبه آقای قاضی‌زاده‌هاشمی آمده است... . آقای قاضی‌زاده‌هاشمی که کاندیدای ریاست‌جمهوری بود و انتخابات را به آقای رئیسی واگذار کرد، نماینده مجلس نیز بود. وقتی با حکم رئیس‌جمهور به سمت معاون رئیس‌جمهور و رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران منصوب شد، از نمایندگی مجلس استعفا داد و از اواسط شهریور ۱۴۰۰ ریاست این سازمان را بر عهده دارد. آقای هاشمی در جلسه علنی مجلس که استعفایش را از نمایندگی مردم مشهد اعلام کرد، دورنمای برنامه‌هایش را این‌گونه تشریح کرد. او از نمایندگان خواست تا قوانین بنیاد شهید پالایش و بنیاد شهید هم به نهادی حقوقی تبدیل شود و از اینکه بنیاد شهید به سازمان خدماتی تبدیل شده است، گلایه داشت و بیان کرد که قوانین ایثارگری باید پالایش شود و از دامنه گسترده افراد مشمول بنیاد شهید یاد کرد که -جامعه ایثارگری ۱۲ میلیونی است و فقط نباید به سه میلیون نفر خدمات داد- در هر تحویل و تحول قاعده این است که بیلان سازمان مربوطه و حساب‌های آن به‌صورت شفاف در پایان دوره ریاست قبلی جمع‌بندی و عینا به رئیس جدید تحویل داده می‌شود. نمی‌دانم آقای قاضی‌زاده‌هاشمی که قصد داشتند در صورت انتخاب‌شدن به‌عنوان رئیس‌جمهور چندروزه وضع بورس را سروسامان دهند! چرا و چگونه از شهریور ۱۴۰۰ تا همین امروزی که بیش از هشت ماه از زمان تصدی ایشان در بنیاد شهید می‌گذرد، هیئتی از حسابرسان خبره و قسم‌خورده را مأمور نکردند تا وضع مالی سازمانی که اداره آن را بر عهده گرفته و برخلاف شأن تأسیس آن به سازمانی خدماتی تبدیل شده و در زمینه‌های مختلف اقتصادی با شرکت‌های زیرمجموعه خود وارد بازی اقتصادی شده است، بررسی کنند و صورت‌جلسه‌ای از فعالیت‌های اقتصادی نهادهای وابسته از سود و زیان و سرمایه را در اختیار داشته باشد. این مختلسان وقتی دیدند رئیس جدید از زمان تصدی ریاست به‌ظاهر دنبال مسائل اقتصادی نبوده، کماکان به ریخت‌وپاش ادامه دادند و تا جایی که یکی از زیرمجموعه‌ها توانسته است پنج هزار میلیارد اختلاس کند که این اختلاس فقط یک نمونه از اعمال مجرمانه دست‌اندرکاران مجموعه‌های خدماتی، بانکی و اقتصادی بنیاد شهید باشد. کافی است سری به بیمارستان‌های تحت پوشش بنیاد شهید یا داروخانه‌های مربوطه بزنید.؛ چهره تکیده خانواده شهدا و ایثارگران را می‌بینید که توان پرداخت هزینه دارو را ندارند؛ اما پنج هزار میلیارد تومان بخش کوچکی از اختلاسی است که قاضی‌زاده‌هاشمی از آن یاد می‌کند.

ملال‌آورشدن انتقادهای بی‌اثر از تکرار مجرم‌گردانی

عمادالدین باقی

بازهم برای چندمین بار اخبار و تصاویر اوباش‌گردانی، شبکه‌های اجتماعی را درنوردید و این‌بار در شهر مرند. آدمی دچارحیرت می‌شود وقتی می‌بیند یک امر خلاف قانون، سال‌های سال است تکرار می‌شود و وقتی به گذشته بازمی‌گردد و می‌بیند که هربار از آفتابه به گردن متهمان انداختن و گرداندن در خیابان در سال ۱۳۸۶ که مرتضوی دادستان بود و مجرم‌گردانی در سال‌های ۹۸ و ۹۹ در این باب سخن گفته و نوشته است و امروز همان عمل به دست دادستان مرند تکرار می‌شود. این چه پیامی دارد؟ آیا نشان می‌دهد مشکل ما این نیست که با یک امر نامطلوب مواجهیم بلکه مشکل ما این است که با یک امر بنیادا نادرست مواجهیم که باید آن را برانداخت؟ و گویی در اینجا چنین اراده‌ای وجود ندارد که یک‌بار برای همیشه یک عمل خلاف را تعطیل کنند؟ تاریخ مجازات‌ها نشان می‌دهد که این شیوه مجازات، منسوخ شده و متعلق به دورانی است که بشر بر آن خط بطلان کشیده و از نظر فقهی نیز مردود است. در سده‌های پیشین تا اواخر قرون وسطا، مجازات در ملأ عام و نیز مجرم‌گردانی در اروپا هم وجود داشت ولی تحقیقات تجربی نشان دادند نه‌تنها تاثیری نداشته بلکه اگر سبب تسکین خشم برخی افراد بوده اما در افرادی هم موجب ایجاد حس ترحم نسبت به مجرم شده یا قبح جرم را شکسته است و بدتر از همه اینکه از منابع عادی‌سازی و ترویج خشونت در وجدان عمومی شده است؛ بنابراین به‌تدریج این نوع مجازات‌ها رخت بربست.

بالاخره باید روشن کرد که منبع و مستند این قبیل رفتارها چیست؟ آیا شرع است؟ قانون عادی است؟ حقوق بشر است؟ وجدان و عقل است؟ واقعیت این است که امروزه هیچ‌یک از اینها چنین شیوه‌هایی را در مجازات تأیید و تجویز نمی‌کنند.

در قوانین مصوب چنین مجازاتی وجود ندارد. از نظر حقوق‌بشری رفتاری نکوهیده است. از نظر فقهی نیز اگر این مجازات‌ها جزء حدود باشد که در حدود، مطلقا چنین مجازاتی مقرر نشده است. حدود به مواردی اشاره دارد که شارع، مجازات را دقیقا مشخص کرده و هیچ‌گاه مجازات مجرم‌گردانی در حدود مقرر نشده است. از سوی دیگر از نظر حقوقی و فقهی اگر کسی درباره مجرمی که جرمش ثابت شده و حتی محکوم به اعدام است در حد یک کلمه توهین‌آمیز به کار ببرد باید مجازات شود چه رسد به گرداندن در خیابان و ضرب و شتم.

خوب است در این مورد به نظرات و فتاوای بنیان‌گذار جمهوری اسلامی هم نظری بیندازید که نسبت به موضوع آن‌قدر حساس بود که چند بار درباره آن سخن گفته است. به گمان من هفته قوه قضائیه به‌جای اینکه تبدیل به هفته تعریف و تمجید از کارنامه قضائی بشود، بهتر این است که در همان همایشی که برگزار می‌کنند کسی را که چنین دستوری صادر کرده، بیاورند تا درباره مبنای دستور خود توضیح بدهد و آنان که ادله قاطع بر خلاف‌بودن آن دارند نیز نظرشان را بگویند و همان‌جا در منظر عموم تکلیف کسی که چنین دستوراتی را صادر می‌کند روشن شود.

بر آن بودم دسته‌ای از آرا و اقوال فقهای سلف را بیاورم اما بیم آن می‌رفت با ادعای اینکه از این اقوال و فتاوای گوناگون و متهافت در کشکول فقه فراوان است منکوب و مطرود شود، ازاین‌رو ترجیح دادم نظرات کسی را که بنیان‌گذار اصلی جمهوری اسلامی است و آرایش را حجت می‌داند، بیاورم هرچند این اقوال، گفتمان مسلط در فقه فریقین است. امام خمینی یک‌بار در آبان ۱۳۵۷ قبل از تشکیل جمهوری اسلامی و در نوفل‌لوشاتو می‌گوید: در حکومت اسلامی اگر یک نفر ـ مثلا ـ یک شخصی را کشت، این را می‌گیرند و قصاص می‌کنند لکن یک سیلی اگر کسی به او بزند، آن یک سیلی باید انتقام کشیده [شود] برای اینکه این زاید بر آن مقدار است. یک روز حبس اگر کسی را حبس بکنند، برخلاف نظام اسلام است (صحیفه امام، ج۵ ص۲۹و۳۰).

و پس از انقلاب در مرداد ۱۳۶۱ در سخنانی درباره اهمیت قضا می‌گوید: «حدود الهی معنایش این نیست که یک کسی که مستحق قتل است ما فحشش بدهیم؛ جایز نیست این، یا به او سیلی بزنیم؛ حق نیست؛ یعنی، قصاص دارد این. یک نفر آدم جانی که دارند می‌برند بکشندش، اگر شما یک سیلی بزنید، او حق دارد به شما سیلی را عوض بزند و خلاف شرع کردید» (ج۱۶ ص۴۲۴).

بازهم در یک سخنرانی در جمع مسئولان قضائی و وزارت امور خارجه در مرداد ۱۳۶۴ می‌گوید: به قوه قضائیه عرض می‌کنم که مسئله قضا یک مسئله بسیار مهمی است که اگر انسان در آن قصور بکند، تقصیر بکند، ضرر وارد می‌شود. اگر تقصیر باشد، پیش خدای تبارک و تعالی مسئول است و اگر چنانچه زیاده‌روی بکند، این‌هم همین‌طور. میزان، احکام اسلام است. در اجرای حدود، نباید از آن حدودی که حق تعالی فرموده است، پایین‌تر عمل بشود و نباید زیادتر. حتی آن کسی را که الان محکوم به قتل شده است و دارند می‌برندش در جایی که او را بکشند، هیچ‌کس حق ندارد حتی یک کلمه درشت به او بگوید؛ اجرای حکم خداست. اگر کسی یک سیلی به او زد، او حق دارد در همان‌جا، یک سیلی برگرداند و باید هم دیگران کمک کنند تا او قصاص بکند. اگر یک درشتی کرد، آن کسی که درشتی کرده است، تعزیر لازم دارد، باید قوه قضائیه تعزیر کند او را (صحیفه امام، ج۱۹ ص۳۲۴و۳۲۵).

اینها فقط رأی فقهی آیت‌الله خمینی نیست بلکه از احکام مسلم شرعی است و در اسناد جهان‌شمول حقوقی و حقوق بشری هم تضمین شده‌اند اما با توجه به تکرار این عمل، لازم است در قوانین ایران به‌روشنی تعیین تکلیف شود. منع مجرم‌گردانی باید بدل به قانون صریح شود تا در نظام موجود اعتبار حقوقی بیابد، هرچند اگر هم به قانون بدل شود، پس از آن باید نگران ضمانت اجرایش بود.